

"שאל סמירה" / הארץ / 26.1.68 / תע' יחיד / גלריה "צ'מרנינסקי" / תל-אביב

שאל סמירה הוא אקספרסיוניסט במובן שאסכולה זו פורשה על ידי ציירים כסוטיץ, קוקושקה ואחרים. דמות האדם, המשמשת מושא מרכזי בציוריו, מעוצבת תוך עיוותים מתונים יחסית, שתפקידם לבטא אספקטים רגשיים ולא דווקא פירושים צורניים או יחסי צבעוניות. בתערוכתו של שאל סמירה מושם הדגש בעיקר על הרישום - ובצדק: ששה ציורי השמן אינם מגיעים עדיין לרמה שהשיג הצייר ברישומים. יתר על כן, דווקא ברישומים אפשר למצוא ביתר ברור את המפתח לבעיות המעסיקות את שאל סמירה: ניסיון להגיע לוורטואוזיות במגע מכחול, תוך שמירה רופפת על המבע האקספרסיוניסטי. בטובים שברישומים מופיעה דמות האדם בכמה משיכות מכחול מתומצתות, חופשיות מאוד, המהוות מעין קליגראפיה מתוחה ועצבנית. ברישומים הפחות מלוטשים הופך כתב היד הציורי לבלתי ממושמע ואותו מתח עצבני, המקנה חיים לרישומים הטובים יותר, הופך כאן לכתמים ומשיכות מכחול מיותרות. למעשה, יש בציוריו של שאל סמירה ביטוי לקונפליקט מוכר מאוד, בין דרישה למשמעת וביצוע מבוקר מחד גיסא, ובין השאיפה לספונטאניות, כמעט פראית ואינטואיטיבית, מאידך גיסא. שאל סמירה מעדיף את הספונטאניות ולעיתים קרובות נאלץ "לשלם" עבור ספונטאניות זו במחיר המבנה הפנימי של הציור. הפתרון לקונפליקט זה - לפחות אחד הפתרונות - הוא השגת וירטואוזיות בביצוע. שאל סמירה עדיין לא התגבר כליל על הבעיות הטכניות, היינו, עדיין לא הגיע לוורטואוזיות מספקת - גם אם עבר דרך ארוכה לכיוון זה. ראוי להעיר בהקשר זה שעלול להיות גם "תשלום" נוסף עבור וירטואוזיות: שטחיות ההבעה, הנובעת מדגש רב מדי על הביצוע. סכנה זו כבר מתרמזת בציוריו של סמירה, גם אם לא באופן חריף במיוחד.